

Tarptautinė
migracijos
organizacija

Europos
migracijos
tinklas

Moterų migrančių integracija Lietuvoje: politikos kryptys ir priemonės

2021/3

EMN STUDIJA

Šis tyrimas atliktas pagal Europos migracijos tinklo (EMN) 2021-2022 m. metinę programą.

EMN – tai migracijos ekspertų tinklas, skirtas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia ir palyginama informacija migracijos bei prieglobsčio srityje. Lietuvoje EMN veiklą LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras.

Daugiau informacijos apie EMN: **www.emn.lt**.

Kontaktai:

Europos migracijos tinklas Lietuvoje
A. Jakšto g. 12, 4 aukštas
LT-01105, Vilnius
Tel.: +370 5 2624897
El. paštas: emnlithuania@iom.int

© Tarptautinė migracijos organizacija (TMO), Europos migracijos tinklas (EMN), 2021

Studijoje pateikta informacija nebūtinai atspindi oficialią Lietuvos Respublikos, Europos Komisijos ar TMO ir jos šalių narių poziciją. Visos teisės saugomos. Kopijuoti visą ar dalimis, taip pat naudoti komerciniais tikslais be TMO Vilniaus biuro raštiško leidimo draudžiama.

**Moterų migrančių
integracija
Lietuvoje:
politikos kryptys ir
priemonės**

2021/3

EMN STUDIJA

VILNIUS, 2021

TURINYS

SANTRAUKA.....	8
1. MOTERŲ MIGRANČIŲ INTEGRACIJA – DUOMENYS IR DISKUSIJOS.....	10
2. NACIONALINĖ INTEGRACIJOS POLITIKA.....	18
3. INTEGRACIJOS PRIEMONĖS.....	28
4. REAGAVIMAS Į COVID-19.....	33
5. PLANAI IR ATEITIES PERSPEKTYVOS.....	35
IŠVADOS.....	47

SANTRAUKA

Teisinis reguliavimas. Užsieniečių integracijos politiką Lietuvos Respublikoje (toliau - LR) formuoja LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, o pagal kompetenciją įgyvendina valstybinės institucijos ir įstaigos kartu su savivaldybėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Pagrindinių užsieniečių integraciją Lietuvoje formuojančių dokumentų - Lietuvos migracijos politikos gairių ir Užsieniečių integracijos į visuomenę 2018-2021 m. veiksmų plano (toliau - 2018-2021 m. Veiksmų planas) – analizė rodo, jog:

- moterų migrančių integracija Lietuvoje nėra politinis prioritetas;
- užsieniečių integracijos politika šalyje yra formuojama bei vykdoma bendrai, neskirstant užsieniečių į atskiras grupes pagal lytį.

Nors 2018-2021 m. Veiksmų plane yra pabrėžiama, jog moterys iš trečiųjų šalių yra dažniau išstumiamos iš ekonominės migracijos srities, dažniau užima žemesnio lygio darbų pozicijas bei susiduria su didesne rizika patirti žodinį ir psichologinį smurtą bei negauti atlygio už darbą, moterų migrančių patiriami iššūkiai ir jų sprendimo būdai dažniau analizuojami remiantis užsienyje atliktais tyrimais bei praktika. Lietuvoje dar nėra susiformavusi aiški sistema, skirta užsieniečių moterų integracijai, taip pat šia tema nėra atlikta pakankamai tyrimų, poreikių analizių ir nėra pateikta galimų sprendimo būdų, kurie leistų palengvinti moterų migrančių integraciją šalyje.

Situacija. Moterys migrantės iš trečiųjų šalių į Lietuvą atvyksta daug rečiau nei vyrai migrantai iš trečiųjų šalių: nuo 2016 m. iki 2020 m. pirmieji leidimai gyventi Lietuvoje buvo išduoti 8 898 trečiųjų šalių pilietėms (TŠP) moterims ir 64 252 trečiųjų šalių piliečiams (TŠP) vyrams. Taip pat skiriasi moterų bei vyrų atvykimo į Lietuvą pagrindai: moterys dažniausiai atvyksta šeimos susijungimo, o vyrai – darbo pagrindais. Dėl ribotų duomenų, prieinamų „Eurostat“ duomenų bazėse, pateikti išsamios analizės apie moterų migrančių integracijos rodiklius neįmanoma, tačiau galima padaryti pagrindines išvadas apie moterų migrančių dalyvavimą darbo rinkoje, išsilavinimą, apgyvendinimą bei sveikatos priežiūrą:

- didžiausia moterų iš trečiųjų šalių dalis – 35 proc. – į Lietuvą atvyksta šeimos susijungimo pagrindais, 25 proc. moterų atvyksta siekdamos išsilavinimo, 24 proc. darbo tikslais, o likusi moterų dalis atvyksta dėl kitų priežasčių.
- 2019 m. moterų migrančių (TŠP) darbo jėgos aktyvumas siekė beveik 82 proc. Nepaisant to, tais pačiais metais moterų migrančių (TŠP) darbo jėgos aktyvumas buvo 8 proc. mažesnis nei vyrų migrantų (TŠP). Vis dėlto 2016-2020 m. laikotarpyje dėl prieinamų statistinių duomenų trūkumo negalima daryti jokių apibendrinančių išvadų apie moterų migrančių (TŠP) darbo jėgos aktyvumą.

- Moterų migrančių (TŠP), gyvenančių perpildytuose namų ūkiuose, dalis 2019 m. siekė 44,5 proc. ir buvo ženkliai aukštesnė už vyrų migrantų (TŠP) ir moterų ne migrančių rodiklius. Tais metais moterų migrančių (TŠP) perpildymo lygis buvo 12,9 proc. didesnis už vyrų migrantų (TŠP), kai moterų ne migrančių perpildymo lygis buvo 21,1 proc. mažesnis už moterų migrančių dalį. 2020 m. moterų migrančių, gyvenančių perpildytuose namų ūkiuose, mastas buvo 9,3 proc. didesnis nei moterų ne migrančių.
- 2019 m. 92 proc. moterų migrančių (TŠP) nurodė, kad jos yra patenkintos Lietuvoje teikiamomis sveikatos priežiūros paslaugomis. Tuo pačiu laikotarpiu tokį pat atsakymą pateikė 96 proc. vyrų migrantų (TŠP) ir 98,2 proc. moterų ne migrančių. 2020 m. 100 proc. 20-64 m. amžiaus moterų migrančių (TŠP) neturėjo jokių nusiskundimų Lietuvoje teikiamomis sveikatos paslaugomis. Nepaisant šios statistikos, reikia pažymėti, kad Lietuvoje atliktos studijos vis dar rodo, kad migrantai Lietuvoje susiduria su sunkumais bandydami gauti sveikatos priežiūros paslaugas.

Integracijos priemonės. Pagrindinės nacionalinės integracijos politikos sritys, apimančios moterų migrančių integracijos galimybes: 1) darbo rinka - karjeros konsultacijos; 2) švietimo sritis – mokymosi pagalba vaikams ir tėvų įtrauktis į ugdymosi procesus; 3) moterų teisių sritis, nukreipta a) į informacijos parengimą ir seminarų organizavimą apie moterų ir vaikų teises Lietuvoje, apie galimybes derinti darbą ir mokslą su šeimos poreikiais, apie smurtą šeimoje ir pagalbą; b) į darbdavių mokymus apie lygių galimybių principus darbo rinkoje. Kai kurios integracijos priemonės, pavyzdžiui, ad-hoc projektai, yra orientuoti į užsieniečius vaikus bei jų tėvus, ir, kaip rodo gerosios praktikos pavyzdžiai, būtent moterų migrantės labiausiai įsitraukia į veiklas, skirtas vaikams bei jų tėvams. Tokių integracijos priemonių laukas yra platus ir apima įvairias tikslines grupes – migrantus, prieglobsčio gavėjus, TŠP moteris ir (arba) moteris migrantes iš ES šalių.

Ateities perspektyvos. Remiantis 2021-2027 m. Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo nacionalinės programos projektu, galima daryti prielaidą, jog ateityje šalyje bus vystomos naujos integracijos priemonės, sudarysiančios galimybes moterims migrantėms aktyviau dalyvauti darbo rinkoje, be to, bus tobulinamas užsieniečių vaikų įtraukimas į švietimo sistemą. Projekte atkreipiamas dėmesys į tai, jog moterų migrantės (TŠP) negali pilnai įsitraukti į darbo rinką dėl vaikų priežiūros pareigų, lyties ir vyraujančių stereotipų, todėl ateityje planuojama stiprinti įdarbinimo kompetencijas šalyje, papildomai investuoti į mokymosi visą gyvenimą sistemą, kvalifikacijų pripažinimo ir stiprinimo paslaugas, kalbos mokymus, taip pat skatinti trečiųjų šalių piliečių verslumą.

Reagavimas į COVID-19. Lietuvoje nebuvo vykdomos specialios integracijos politikos priemonės, skirtos kovoti su neigiamomis COVID-19 pasekmėmis moterų migrančių integracijos kontekste. Papildomų teisės aktų, kuriais remiantis būtų galima pateikti Lietuvos planus, atsižvelgiant į COVID-19 poveikį, nėra.

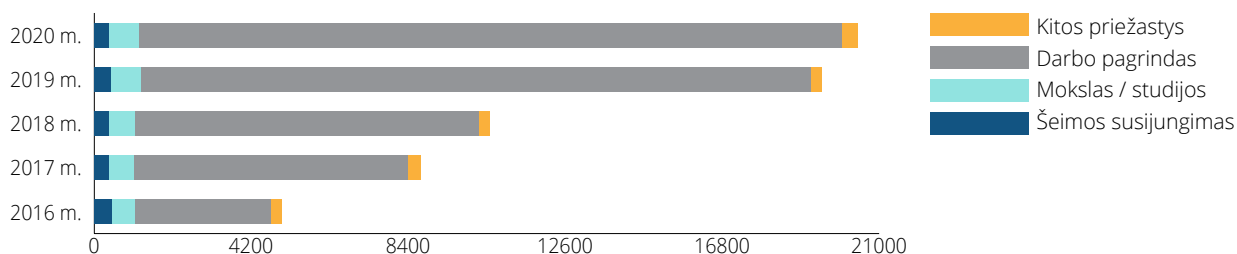
1.

Moterų migrančių
integracija –
duomenys ir
diskusijos

Klausimas (toliau – K) 1. Išanalizuokite iš Eurostato gautus duomenis apie 2016-2020 m. jūsų šalyje dėl konkrečios priežasties išduotus pirmuosius leidimus gyventi šalyje ir apibūdinkite pagrindines imigracijos formas, kuriomis naudojasi trečiųjų šalių moterų migrantės, palyginant su trečiųjų šalių vyrais migrantais. Iš kurių trijų šalių atvykstantys asmenys 2016-2020 m. laikotarpiu buvo pagrindiniai pilietybės gavėjai? Ar 2020 m. įvyko kokių nors reikšmingų pokyčių, kurie galėtų būti susiję su COVID-19?

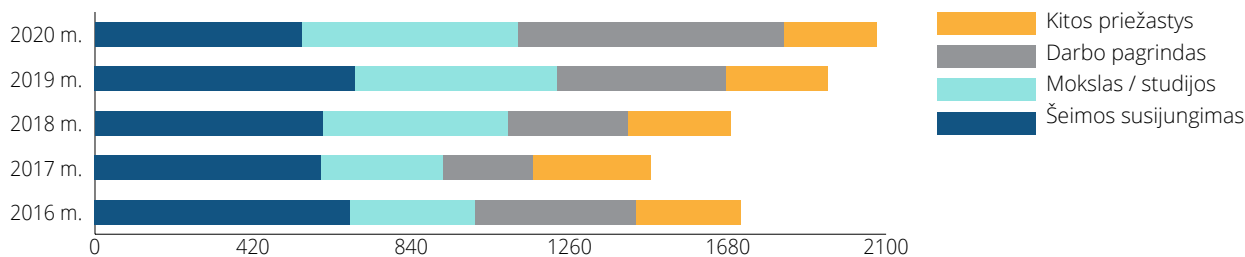
Remiantis „Eurostat“ statistiniais duomenimis, nuo 2016 m. iki 2020 m. pirmieji leidimai gyventi Lietuvoje buvo išduoti 64 252 vyrams migrantams (TŠP) ir 8 898 moterims migrantėms (TŠP).

1 diagrama. Pirmieji leidimai gyventi šalyje, išduoti vyrams, pagal priežastį

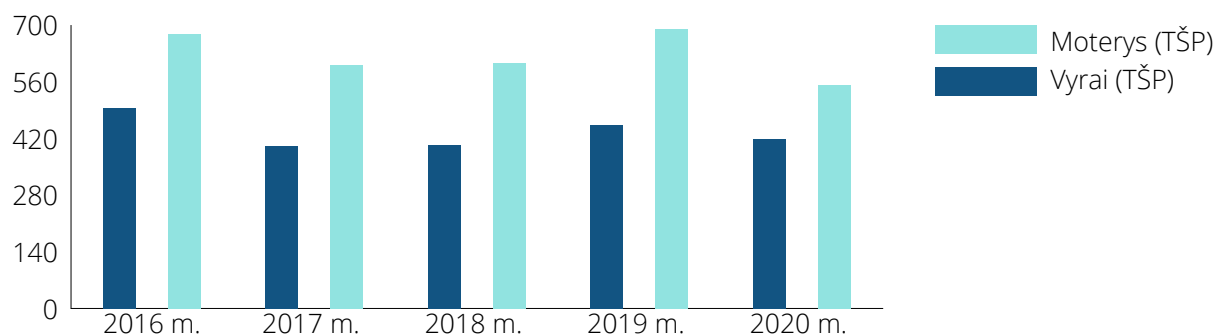
Šaltinis: Eurostatas (migr_resfas)

2 diagrama. Pirmieji leidimai gyventi šalyje, išduoti moterims, pagal priežastį

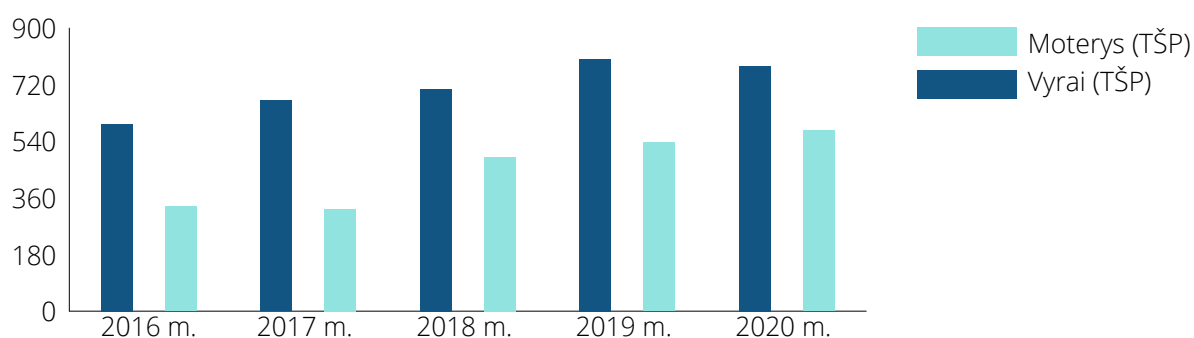
Šaltinis: Eurostatas (migr_resfas)

- 2016-2020 m. leidimai gyventi šeimos susijungimo pagrindu išduoti 3 126 moterims migrantėms (TŠP), daugiausiai tokio pobūdžio leidimų išduota 2019 m. – 690. Vertinant visų penkerių metų laikotarpį, leidimai gyventi Lietuvoje šeimos susijungimo pagrindu vyrams migrantams (TŠP) išduoti 2 173 kartus, o tai yra 30 proc. rečiau nei moterims migrantėms (TŠP). Pažymėtina, kad 2016-2020 m. šeimos susijungimo pagrindu moterims migrantėms (TŠP) išduoti leidimai gyventi sudarė daugiau nei trečdalį, 35 proc., visų moterims migrantėms (TŠP) išduotų pirmųjų leidimų gyventi Lietuvoje skaičiaus. Vyrų migrantų (TŠP) atveju šios kategorijos skaičius daug mažesnis ir tesiekia 3 proc.

3 diagrama. Šeimos susijungimas

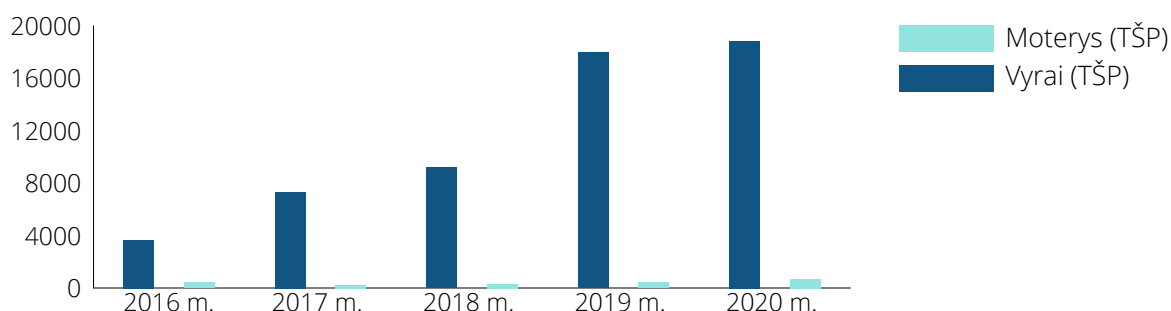
Šaltinis: Eurostatas (migr_resfas)

- Pirmieji leidimai gyventi mokslo / studijų pagrindu 2016-2020 m. laikotarpyje buvo išduoti 2 257 moterims migrantėms (TŠP) ir 3 549 vyrams migrantams (TŠP). Pagal tokį pagrindą moterims migrantėms (TŠP) išduotų leidimų dalis 2016-2020 m. sudarė 25 proc. visų moterims migrantėms (TŠP) išduotų leidimų gyventi Lietuvoje skaičiaus. Atitinkamai šioje kategorijoje vyrų migrantų (TŠP) dalis siekė 6 proc. 4 diagramoje pateikti duomenys rodo, kad mokslo / studijų pagrindu moterims migrantėms (TŠP) 2016-2020 m. išduota 36 proc. mažiau leidimų gyventi Lietuvoje nei vyrams migrantams (TŠP). Nepaisant to, 2017-2019 m. pastebimas tokio pagrindo leidimus gyventi Lietuvoje turinčių moterų migrančių (TŠP) skaičiaus augimas, kuris 2020 m., lyginant su 2017 m., išaugo 43 proc.

4 diagrama. Mokslo / studijos

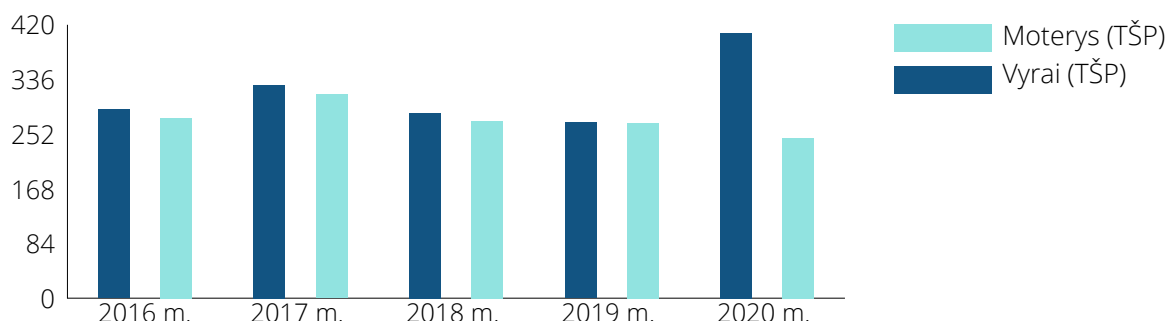
Šaltinis: Eurostatas (migr_resfas)

- 2016-2020 m. pirmieji leidimai gyventi Lietuvoje darbo pagrindu išduoti 2 138 moterims migrantėms (TŠP). Palyginimui, šiame laikotarpyje vyrams migrantams (TŠP) darbo pagrindu buvo išduotas 56 951 leidimas, o tai yra beveik 27 kartus daugiau nei moterų migrančių (TŠP) atveju. Daugiausiai pirmųjų leidimų darbo pagrindu moterims migrantėms (TŠP) išduota 2020 m. – 704, tai yra 36 proc. daugiau nei 2019 m., bet sudaro tik 4 proc. 2020 m. vyrams migrantams (TŠP) pagal šį pagrindą išduotų leidimų skaičiaus.

5 diagrama. Darbo pagrindas

Šaltinis: Eurostatas (migr_resfas)

- Leidimai gyventi dėl kitų priežasčių 2016-2020 m. laikotarpyje buvo išduoti 1 377 moterims migrantėms (TŠP), daugiausiai 2017 m. – 313. Diagramoje pateikti duomenys rodo, kad 2016-2019 m. dėl kitų priežasčių leidimai gyventi Lietuvoje buvo išduoti panašiu mastu tiek vyrams migrantams (TŠP), tiek moterims migrantėms (TŠP). Šiame laikotarpyje moterims migrantėms (TŠP) buvo išduota 3 proc. mažiau leidimų gyventi dėl kitų priežasčių nei vyrams migrantams (TŠP): 1 131 – moterims migrantėms (TŠP), ir 1 171 – vyrams migrantams (TŠP). Nepaisant to, lyginant su moterimis migrantėmis (TŠP), 2020 m. pastebimas 40 proc. išaugęs vyrų migrantų (TŠP) pagal šį pagrindą gaunamų leidimų gyventi Lietuvoje skaičius.

6 diagrama. Kitos priežastys

Šaltinis: Eurostatas (migr_resfas)

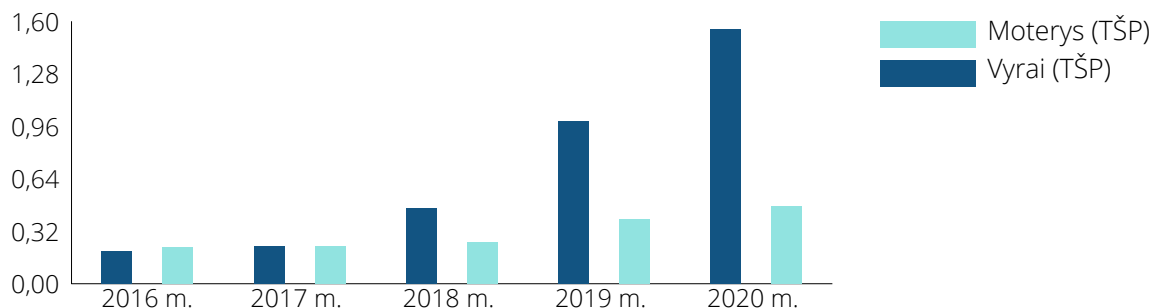
Apibendrinant galima teigti, kad 2016-2020 m. moterims migrantėms (TŠP) daugiausiai pirmųjų leidimų gyventi Lietuvoje buvo išduota šeimos susijungimo pagrindu, o mažiausiai – dėl kitų priežasčių. Per šį periodą moterims migrantėms (TŠP) išduotų pirmųjų leidimų skaičius buvo septynis kartus mažesnis nei vyrų migrantų (TŠP) atžvilgiu.

Duomenų apie pagrindines tris šalis, iš kurių atvykstantys asmenys 2016-2020 m. laikotarpiu buvo pagrindiniai pilietybės gavėjai, „Eurostat“ duomenų bazėje nėra.

K2. Išanalizuokite iš Eurostato gautus duomenis apie gyventojus 2016-2020 m. ir apibūdinkite moterų migrančių iš trečiųjų šalių dalį visoje gyventojų populiacijoje, palyginant su vyrais migrantais iš trečiųjų šalių. Jei yra duomenų, pridėkite su COVID-19 susijusių pokyčių įrodymus.

2016-2020 m. bendro populiacijos skaičiaus vidurkis Lietuvoje siekė 2 826 727. Vidutiniškai šiame laikotarpyje moterų migrančių (TŠP) dalis visoje Lietuvos gyventojų populiacijoje sudarė 0,32 proc., tuo tarpu vyrų migrantų (TŠP) dalis buvo didesnė daugiau nei du kartus – 0,68 proc.

7 diagrama. Vyrų migrantų (TŠP) ir moterų migrantų (TŠP) dalis visoje Lietuvos gyventojų populiacijoje (proc.)

Šaltinis: Eurostatas (migr_pop1ctz)

Išanalizavus „Eurostat“ duomenis, galima teigti, kad vyrų migrantų (TŠP) skaičius visoje Lietuvos gyventojų populiacijoje 2017-2020 m. buvo didesnis nei moterų migrantų (TŠP). Tuo tarpu 2016 m. moterų migrantų (TŠP) dalis visoje populiacijoje yra didesnė nei vyrų migrantų (TŠP). Tačiau šiuo atveju skirtumas yra neįrems ir siekia 0,02 proc.

K3. Išanalizuokite 2016-2020 m. darbo rinkos, verslumo, švietimo, apgyvendinimo ir sveikatos rodiklių duomenis, paimtus iš Eurostato ir pateikite pagrindines išvadas, ypatingą dėmesį skiriant moterims migrantėms iš trečiųjų šalių, palyginant su vyrais migrantais iš trečiųjų šalių ir moterimis ne migrantėmis. Ar 2020 m. įvyko kokių nors reikšmingų pokyčių, kurie galėtų būti susiję su COVID-19?

Darbo rinka. „Eurostat“ duomenų bazėje duomenys apie moterų migrantų (TŠP) ekonominio aktyvumo lygį pateikiami tik už 2018 m. III ketv. ir už visus 2019 m. Todėl palyginimo tikslais dėmesys kreipiamas būtent į 2019 m., kuomet 20-64 m. amžiaus moterų migrantų (TŠP) aktyvumo lygis siekė 81,8 proc. Tais pačiais metais šios amžiaus grupės moterų migrantų (TŠP) aktyvumo lygis buvo 8,2 proc. mažesnis už vyrų migrantų (TŠP) ir 0,3 proc. mažesnis už moterų ne migrantų, priklausančių tai pačiai amžiaus grupei, rodiklius. Vis dėlto dėl prieinamų duomenų stokos apibendrinančių ir objektyvių išvadų apie moterų migrantų (TŠP) aktyvumo lygį daryti negalima.

Statistiniai duomenys apie moterų migrantų (TŠP) ir vyrų migrantų (TŠP) savarankišką darbą / verslumą 2016-2020 m laikotarpiu nepateikiami.

Išsilavinimas. 2016-2019 m. laikotarpyje aukščiausius vidurinio ir neaukštojo išsilavinimo rodiklius – vidutiniškai 53,3 proc. - turėjo moterys migrantės (TŠP), po jų sekė moterys ne migrantės ir vyrai migrantai (TŠP), kurių vidurinio ir neaukštojo išsilavinimo dalis siekė 49,6 proc. ir 42,75 proc., atitinkamai (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Vidurinis ir neaukštasis išsilavinimas (proc.)

18- 64 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Vyrų (TŠP)	41,4	44,7	37,0	47,9	-
Moterys (TŠP)	57,3	53,2	49,9	52,8	-
Moterys ne migrantės	50,9	50,6	49,3	47,6	47,8

Šaltinis: Eurostatas (edat_ifs_9911)

Vidutiniškai 44,4 proc. moterų migrančių (TŠP) turėjo aukštąjį išsilavinimą 2016-2019 m. Šioje kategorijoje per tą patį laikotarpį moterų migrantės (TŠP) nežymiai, 0,1 proc., aplenkė moterų ne migrančių vidurkį, bet 8,2 proc. atsiliko nuo vyrų migrantų (TŠP) (žr. 2 lentelę). Šiuo atveju pažymėtina, kad Eurostato pateikti duomenys yra mažai patikimi, dėl ko negalima daryti užtikrintų išvadų.

2 lentelė. Aukštasis išsilavinimas (universitetinis) (proc.)

18- 64 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Vyrai (TŠP)	53,8	49,5	58,1	48,7	-
Moterys (TŠP)	38,2	43,6	49,0	46,6	-
Moterys ne migrantės	42,9	43,3	44,6	46,5	46,8

Šaltinis: Eurostatas (edat_lfs_9911)

Apgyvendinimas. 2019 m. moterų migrančių (TŠP) namų ūkių perpildymo rodiklis buvo didžiausias, lyginant su vyrais migrantais (TŠP) ir moterimis ne migrantėmis, abiejų minėtų grupių dalis buvo mažesnė 12,9 proc. ir 21,3 proc., atitinkamai. Tuo tarpu 2020 m. perpildytuose namų ūkiuose gyvenančių moterų migrančių (TŠP) dalis buvo 9,3% didesnė nei moterų ne migrančių (žr. 3 lentelę).

2016-2018 m. namų ūkių perpildymo rodiklių palyginimas nėra įmanomas, nes „Eurostat“ duomenų bazėse nėra prieinamų statistinių duomenų.

3 lentelė. Apgyvendinimas (proc.)

18- 64 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Vyrai (TŠP)	-	-	34,3	31,6	-
Moterys (TŠP)	-	-	-	44,5	31,9
Moterys ne migrantės	24,7	25,0	23,4	23,2	22,6

Šaltinis: Eurostatas (ilc_lvho15)

Sveikatos paslaugos. 2019 m. 92 proc. moterų migrančių (TŠP) nurodė, kad jos yra patenkinamos Lietuvoje teikiamomis sveikatos paslaugomis. Tais pačiais metais tokį pat atsakymą pateikė 96 proc. vyrų migrantų (TŠP) ir 98,2 proc. moterų ne migrančių. Atitinkamai 8 proc. moterų migrančių (TŠP) atkreipė dėmesį į kitas priežastis, dėl kurių joms Lietuvoje teikiamos sveikatos paslaugos kelia nepasitenkinimą. 2019 m. tokio atsakymo nepateikė nei vyrai migrantai, nei moterys ne migrantės.

Vyrai migrantai (TŠP) ir moterys ne migrantės labiausiai skundėsi ilgomis laukiančiųjų eilėmis pas gydytoją – 4 proc. ir 0,9 proc., atitinkamai (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Sveikata (proc.)

20-64 m.	2019 m.						
	Per brangu	Per tolimą kelionę	Nėra laiko	Neturima nusiskundimų	Ilgą laukiančiųjų eilė pas gydytoją	Norėjo išsiaiškinti, ar problema išsprendžiama pati savaime	Kita
Vyrai (TŠP)	-	-	-	96,0	4,0	-	-
Moterys (TŠP)	-	-	-	92,0	-	-	8,0
Moterys ne migrantės	0,2	0,1	0,1	98,2	0,9	0,5	-

Šaltinis: Eurostatas (hlth_silc_30)

2020 m. 100 proc. 20-64 m. amžiaus moterų migrančių (TŠP) neturėjo nusiskundimų Lietuvoje teikiamomis sveikatos paslaugomis. 2016-2018 m. statistiniai duomenys apie moterų migrančių (TŠP) sveikatą nėra pateikiami.

Nepaisant to, ši statistika neleidžia daryti tvirtų išvadų, nes Lietuvoje atliktos studijos atskleidžia, kad migrantai susiduria su iššūkiais bandydami gauti sveikatos priežiūros paslaugas.¹ Pasak nevyriausybinių organizacijų ekspertų, moterys migrantės (TŠP) susiduria su iššūkiais, susijusiais su sveikatos draudimu. Lietuvoje užsieniečiai, kurie atvyko į valstybę kaip ES piliečio šeimos nariai ir niekada nėra dirbę Lietuvoje, nėra apdraudžiami privalomuoju sveikatos draudimu. Tai yra ypač aktuali problema nėščioms moterims migrantėms (TŠP), kurių nedraudžia valstybė.

K4. Kokios pagrindinės integracijos galimybės ir iššūkiai, kylantys moterims migrantėms, nustatyti nacionaliniuose statistikos šaltiniuose (pvz., integracijos priežiūros sistemose, gyventojų surašymo metu, administraciniuose duomenyse) arba turimose apklausose (pvz., moterų migrančių apklausos)?

Nacionaliniuose statistikos šaltiniuose pateikiama apibendrinta informacija neišskaidyta. Todėl, remiantis apibendrintais duomenimis, neįmanoma nustatyti pagrindinių integracijos galimybių ir iššūkių, kylančių moterims migrantėms (TŠP).

¹ http://hrmi.lt/wp-content/uploads/2020/06/ZmogausTeisesLietuvoje_galutinis.pdf

K5. Ar nacionaliniu lygmeniu galima gauti daugiau išskaidytų duomenų ar tyrimų (palyginti su Eurostato duomenimis), pavyzdžiui, pagal gyventojo statusą / migracijos priežastis, vaikų skaičių namų ūkiuose arba pagal pirmąją / antrąją migrantų kartą?

Nacionaliniu lygmeniu negalima gauti daugiau išskaidytų duomenų. Lietuvos statistikos departamento svetainėje galima rasti tik ribotus išskaidytus duomenis kaip mėnesinį imigrantų skaičių, bendrą atvykimo ir imigracijos skaičių pagal lytį, amžių ir vaikų imigrantų skaičių pagal lytį. Taip pat pateikiamas bendras imigracijos rodiklis. Dar galima rasti pagrindinius migracijos rodiklius Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos internetiniame puslapyje pateikiamuose Migracijos metraščiuose, tačiau jie nėra išskaidyti.²

K6. Kokios pagrindinės viešosios ir politinės diskusijos kyla dėl moterų migrančių integracijos (galimybės ir iššūkiai)?

2016-2020 m. viešų ir politinių diskusijų dėl moterų migrančių (TŠP) integracijos nekilo. Išaugus neteisėtoms migracijos srautams, tik 2021 m. viešųjų diskusijų metu imta daugiau dėmesio skirti moterims ir vaikams, turintiems sveikatos problemų, akcentuojamos švietimo galimybės, jų prieinamumas.

² <https://migracija.lrv.lt/lt/statistika/pagrindiniai-migracijos-rodikliai-lietuvos-respublikoje> ; <https://migracija.lrv.lt/lt/statistika/migracijos-metraščiai>

2.

Nacionalinė
integracijos politika

K7. Apibūdinkite bendrą savo šalies organizacinį požiūrį į integracijos politiką: kokios kompetentingos institucijos atsako už integracijos politiką? Ar integracijos politika yra nacionalinė, regioninė, vietos ar bendra kompetencija ir kokia atsakomybė tenka šią kompetenciją įgyvendinant?

Lietuvos Respublikoje nacionalinė užsieniečių integracijos politika yra įgyvendinama valstybės institucijų ir įstaigų kartu su savivaldybėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. 2014 m. sausio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, priimdama Lietuvos migracijos politikos gaires³, pavedė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai formuoti užsieniečių integracijos politiką. Lietuvos migracijos politikos gairių 13.2 papunktyje įtvirtinta, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atsakinga už darbo politikos sritį, užsieniečių įsidarbinimo, darbo Lietuvoje, socialinių garantijų užtikrinimo ir užsieniečių socialinės integracijos politikos formavimo klausimus bei Prieglobsčio, migracijos ir migracijos fondo administravimą Lietuvoje. Iki tol Lietuvoje nebuvo konkrečios institucijos, atsakingos už užsieniečių integracijos politikos formavimą.

Kitoms su užsieniečių integraciją įgyvendinančioms institucijoms priskiriamos funkcijos ir atsakomybės:

- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai priskirta atsakomybė už migracijos politikos formavimo klausimus. Ministerija koordinuoja ir kontroliuoja valstybės politikos užsieniečių buvimo ir gyvenimo Lietuvoje kontrolės srityje įgyvendinimą jai pavaldžiose įstaigose.
- Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija atsakinga už lietuvių kilmės užsieniečių ir užsienio lietuvių lituanistinio švietimo, užsieniečių mokymosi, studijų, užsieniečių dėstytojų ir tyrėjų darbo Lietuvos mokslo ir studijų institucijose teisinio reguliavimo kūrimą ir tobulinimą.
- Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija atsakinga už žmogiškųjų išteklių paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje analizę, profesijų klasifikatoriaus rengimą ir tvarkymą, profesinių kvalifikacijų, įgytų užsienyje, pripažinimo koordinavimą Lietuvoje, sudaro ir tvirtina Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija ir kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą ir vykdo užsieniečių profesinės patirties prilyginimo aukštojo mokslo kvalifikacijai procedūras.
- Savivaldybės, pagal Valstybės paramos prieglobsčio gavėjų integracijai teikimo tvarkos aprašą⁴, koordinuoja socialinės paramos, sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje gyvenantiems prieglobsčio gavėjams ir dalyvauja paramos integracijai teikimo savivaldybės teritorijoje procese.
- Šiuo metu užsieniečių integracijos procese dalyvauja nevyriausybinių organizacijų – Vilniaus arkivyskupijos „Caritas“, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija, Vilniaus arkivyskupijos „Carito“ bendruomenės centre „Kultūrų namai“ siekiama sukurti migrantus, trečiųjų šalių piliečius ir pabėgėlius priimančią aplinką, įgyvendinant švietėjiškas veiklas ir padedant užsieniečiams kurti socialinius santykius su vietos bendruomenėmis. Panašiai Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija turi du centrus, skirtus užtikrinti migrantų integraciją Lietuvoje, Kaune ir Klaipėdoje. Šie centrai padeda pabėgėliams ir trečiųjų šalių piliečiams lengviau integruotis Lietuvos visuomenėje, drauge spręsti iškilusias problemas, pamažu įgalinant migrantus tapti savarankiškais visuomenės nariais. Be Vilniaus arkivyskupijos „Carito“ ir Lietuvos Raudonojo

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/d5032f407e8611e396708cdccb584cb5?jfwid=18117litjs>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/34e8bf81913d11e68adcda1bb2f432d1/asr>

Kryžiaus draugijos daugelis nevyriausybinių organizacijų yra įsitraukusios į užsienių integracijos procesą. Nevyriausybinių organizacijų dažnai yra finansuojamos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) lėšomis.⁵

K8. Ar moterų migrančių integracija jūsų šalyje yra politinis prioritetas?

Pagrindiniai dokumentai, formuojantys užsieniečių integraciją Lietuvos Respublikoje – Lietuvos migracijos politikos gairės ir 2018-2021 m. Veiksmų planas.⁶ Šių dokumentų analizė leidžia daryti prielaidą, jog moterų migrančių integracija Lietuvoje nėra politinis prioritetas. Greičiau – užsieniečių integracijos politika Lietuvoje grindžiama dėmesiu migrantams apskritai, specialiai neakcentuojant lyties dėmens. Pavyzdžiui, Lietuvos migracijos politikos gairėse, kuriomis siekiama apibrėžti Lietuvos migracijos politiką, moterų užsieniečių nėra minimos, o dėmesys skiriamas bendrai užsieniečių integracijai. 2018-2021 m. Veiksmų plane, kuriame siekiama tobulinti užsieniečių integracijos įgyvendinimą ir užtikrinti sėkmingą jų integraciją į visuomenę, užsieniečių moterų integracija, nors ir nežymiai, bet yra išskiriama. Plane atkreipiamas dėmesys į tai, jog moterų iš trečiųjų šalių dažniau išstumiamos iš ekonominės migracijos srities ir negali prisidėti prie bendros gerovės kūrimo. Remiantis kitų valstybių duomenimis ir praktikomis, 2018-2021 m. Veiksmų plane pažymima, kad moterų galimybės aktyviai dalyvauti darbo rinkoje dažniausiai būna apribotos dėl vaikų priežiūros pareigų, šeimos tradicijų, kurios draudžia moterims dirbti, jeigu vyras yra bedarbis, ir stereotipų dėl lyties ir etniškumo. Be to, remiantis užsienyje atliktomis studijomis, 2018-2021 m. Veiksmų plane seksualinis priekabiavimas, prievarta, atlygio už atliktą darbą nesumokėjimas, žodinis ir psichologinis smurtas identifikuojami kaip problemos, su kuriomis susiduria moterų migrantės.⁷ Veiksmų plane taip pat akcentuojamos švietimo galimybės ir valstybinės kalbos mokymosi kursai, kurie ypač sustiprina atvykusių moterų, auginančių nepilnamečius vaikus, integracijos galimybes.

Teisės aktų bei dokumentų, susijusių su prieglobstį gavusių užsieniečių integracija, analizė leidžia daryti prielaidą, jog Lietuvoje užsieniečių integracijos politika yra formuluojama bendrai, neskaidant užsieniečių į skirtingas grupes pagal lytį. Analizė taip pat leidžia manyti, kad būtent moterų, kurioms buvo suteiktas prieglobstis, integracija Lietuvoje nėra politinis prioritetas. Valstybės paramos prieglobsčio gavėjų integracijos teikimo apraše⁸ apie prieglobsčio gavėjų integraciją kalbama bendrai, neišskiriant vyrų migrantų ir moterų migrančių. 2020 m. Lietuvoje buvo patvirtintas Individualus prieglobsčio gavėjo ar (ir) jo šeimos narių integracijos planas⁹, kuris yra rengiamas atsižvelgiant į konkrečius prieglobsčio gavėjų poreikius bei rizikas, pavyzdžiui, fizinės sveikatos sutrikimus, šeimyninę padėtį arba tikimybę, jog prieglobsčio gavėjas yra prekybos žmonėmis auka. Moterų, kaip konkrečios grupės, poreikiai nėra išskiriami, tačiau vertinant prieglobsčio gavėjų rizikos veiksnius, moterų nėštumas yra įtraukiamas į didelio pažeidžiamumo veiksnių sąrašą.

K9. Ar lyčių aspektas įtraukiamas į nacionalinę integracijos politiką? Ar šis požiūris taip pat papildomas konkrečiomis lyčių politikos kryptimis (dvejopas požiūris į lyčių lygybę)?

Nacionalinės integracijos politikos priemonėse lyčių aspektas nėra įtraukiamas atskirai. Vis tik 2018-2021 m. Veiksmų plane moterų migrančių integracijos aspektas įtraukiamas į nacionalinę integracijos politiką segmentuotai, jį atliepia konkreti integracijos priemonė. Lyčių požiūris nėra papildomas konkrečiomis lyčių politikos kryptimis. Veiksmų plane nurodyta, kad daugiausia moterų

⁵ <https://www.pmif.lt/projektai/igyvendinami-projektai>

⁶ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/31d148100a1911e98a758703636ea610?jfwid=> ; <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TA-D/34e8bf81913d11e68adcda1bb2f432d1?jfwid=nq76mp2mz>

⁷ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4855cf550fe611ebbedbd456d2fb030d?jfwid=nq76mp2mz>

⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/34e8bf81913d11e68adcda1bb2f432d1?jfwid=nq76mp2mz>

⁹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4855cf550fe611ebbedbd456d2fb030d?jfwid=nq76mp2mz>

iš trečiųjų šalių į Lietuvą atvyksta reprodukcinio – 20–39 metų – amžiaus šeimos susijungimo tikslais. Ši aplinkybė didina jų socialinės izoliacijos riziką, kuri kartu su lyčių stereotipais, vyraujančiomis visuomenės normomis, nuostatomis, valstybinės kalbos įgūdžių stoka ar vyresnio amžiaus veiksmu trikdo akultūraciją ir didina diskriminacijos, sunkinančios integraciją, pavojų. Taip pat pastarajame dokumente nurodoma, kad daugialypės diskriminacijos bylos dažniausiai būna susijusios su lytimi ir „rasine“ ar tautine kilme. Tačiau informacijos, praktikos, daugialypės diskriminacijos esmės suvokimo ir žinių apie diskriminaciją keliais pagrindais trūkumas trukdo įvertinti kelių pagrindų sąveikos poveikį asmenims patirčiai ir užtikrinti veiksmingą užsieniečių diskriminacijos prevenciją. Tuo tikslu numatyta priemonė – darbdaviams organizuoti švietėjiškus renginius, kuriuose skleidžiama informacija apie užsieniečių integracijos procesus, atsižvelgiant į užsieniečių grupės heterogeniškumą, jų lytį, amžių, kilmės šalį, šeiminių statusą. Už yra tai atsakinga Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba).

K10. Ar nacionalinėje integracijos politikoje (pvz., strategijose, veiksmų planuose, vyriausybinese programose) moterims migrantėms skiriamas konkretus dėmesys?

1 lentelė. Politika, susijusi su moterimis migrantėmis

Taip		Ne	Nėra (nėra nacionalinės integracijos politikos)
Trečiųjų šalių pilietės	Migrantės apskritai (gali būti ES pilietės migrantės ir trečiųjų šalių pilietės)	2017 m.	2018 m.
	TAIP	X	

a) Jei nacionalinėje integracijos politikoje moterims migrantėms neskiriamas konkretus dėmesys, kokia to priežastis ar priežastinis principas (pvz., požiūris į integraciją)?

Nacionalinė užsieniečių integracijos politika Lietuvoje yra formuluojama bendrai, neskaidant skirtingų grupių užsieniečių pagal lytį.

b) Jei jūsų šalyje nėra nacionalinės integracijos politikos, ar įvairiuose nacionalinės politikos sektoriuose, susijusiuose su integracija, yra konkrečiai kalbama apie moteris migrantes?

Netaikoma.

K11. Kaip sprendžiamos moterų migrančių problemos šiuose sektoriuose: darbo rinka, verslumas, švietimas ir profesinis mokymas, kalbos mokymas, apgyvendinimas, sveikata, pilietinė integracija, kita?

2 lentelė. Integracija į darbo rinką

Darbo rinka	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip moterys migrantės integruojamos į darbo rinką?	Teikiamos karjeros konsultacijos suaugusiam aukštos kvalifikacijos specialisto šeimos nariui. Už karjeros konsultacijas anglų ir rusų kalbomis yra atsakinga Užimtumo tarnyba. Ši integracijos priemonė ypač svarbi aukštos kvalifikacijos specialistų antrosioms pusėms, kurios dažnai keliai į kitą šalį neturėdamos konkretaus darbo pasiūlymo ir į darbo rinką bando integruotis savarankiškai. Sukurta priemonė padeda antrosioms pusėms greičiau įsidarbinti ir gauti visą aktualią informaciją karjeros klausimais.	2018-2021 m. Veiksmų plane pažymima, jog užsienietės moterys, dažniau nei užsieniečiai vyrai, į Lietuvą atvyksta šeimos susijungimo tikslais. Todėl moterys patiria didesnę riziką susidurti su ekonomine priklausomybe ir yra dažniau išstumiamos iš ekonominės migracijos srities bei negali prisidėti prie bendros gerovės kūrimo.
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☒ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☒ Taip Orientuojamasi į aukštos kvalifikacijos specialisto šeimos narį. ☐ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Etapais nėra skirstoma, pagal poreikį.	

3 lentelė. Verslumas

Verslumas	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas
Kaip sprendžiamas moterų migrančių verslumo klausimas?	Netaikoma.	
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☐ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	

Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☐ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?		

4 lentelė. Švietimas ir profesinis mokymas

Švietimas ir profesinis mokymas	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip sprendžiamas moterų migrančių švietimo ir profesinio mokymo klausimas?	Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme įtvirtinta, kad užsieniečiai, turintys teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, turi teisę mokytis, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją. Atskiros politikos sprendžiant moterų migrančių švietimo ir profesinio mokymo klausimus nėra. Tačiau 2018-2021 m. Veiksmų plane numatyta priemonė, skatinanti į vaikų ugdymo procesą įtraukti ir jų užsieniečius tėvus: Priemonė: skatinti įsitraukti švietimo bendruomenes, skatinti kultūrinį jų bendradarbiavimą, kaip pažinti ir priimti užsieniečius vaikus, įtraukti jų tėvus į vaikų ugdymosi procesus. Įgyvendinančioji institucija: Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Politikos tikslas: gerinti užsieniečių vaikų ir jų tėvų integraciją į švietimo sistemą. Nors tikslinė grupė – užsieniečiai vaikai, tačiau taip pat įtraukiami ir jų tėvai.	2018-2021 m. Veiksmų plane pažymima, jog švietimo galimybės ypač sustiprina atvykusių moterų, auginančių nepilnamečius vaikus, integracijos galimybes. Matydamos savo vaikų adaptacijos patirtis, jos yra papildomai motyvuojamos aktyviai įsitraukti ir dalyvauti integracijos procesuose.
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☒ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☒ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Etapais nėra skirstoma, pagal poreikį.	

5 lentelė. Kalbos mokymas

Kalbos mokymas	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip sprendžiamas moterų migrančių kalbos mokymo klausimas?	Netaikoma.	
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☐ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☐ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Etapais nėra skirstoma, pagal poreikį.	

6 lentelė. Apgyvendinimas

Apgyvendinimas	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip sprendžiamas moterų migrančių apgyvendinimo klausimas?	Netaikoma.	
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☐ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☐ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Netaikoma.	

7 lentelė. Sveikata

Sveikata	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip sprendžiamas moterų migrančių sveikatos klausimas (įskaitant psichinę sveikatą)?	Netaikoma.	
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☐ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☐ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Netaikoma.	

8 lentelė. Piliečių integracija

Piliečių integracija	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip sprendžiamas moterų migrančių pilietinio integracijos klausimas?	Netaikoma.	
Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☐ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☐ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Netaikoma.	

9 lentelė. Kita

Kita	Integracijos politikos ar konkretaus sektoriaus politikos pavadinimas	Problematika: prielaidos, problemos, iššūkiai, poreikiai
Kaip sprendžiami kitų sričių klausimai, susiję su moterimis migrantėmis?	Moterų užsieniečių teisių užtikrinimas. 1. 2018-2021 m. Veiksmų plane numatyta priemonė: parengti informaciją ir organizuoti švietėjiškus mokymus moterims užsieniečiams joms suprantama kalba apie moterų ir vaikų teises Lietuvoje, apie galimybes derinti darbą ir mokslą su šeimos poreikiais, apie smurtą šeimoje ir pagalbą. Priemonė įgyvendinta 2019 ir 2020 metais. 2019 m. buvo išleisti 4 000 vnt. leidinukų moterims užsieniečiams (lietuvių, anglų, rusų ir arabų kalbomis). Leidinukuose pavaizduota smurto tematika, jo rūšys bei kur kreiptis ieškant pagalbos. Leidinukai išdalinti Pabėgėlių priėmimo centrui, nevyriausybiniams organizacijoms, Lietuvos policijai. Vėliau leidinukai buvo dalinami pagal poreikį ir 2020 m. Įgyvendinančioji institucija: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Politikos tikslas: pagerinti moterų migrančių integraciją, užtikrinant jų teises. 2. 2018-2021 m. Veiksmų plane numatyta priemonė: darbdaviams organizuoti švietėjiškus renginius, kuriuose skleidžiama informacija apie užsieniečių integracijos procesus, atsižvelgiant į užsieniečių grupės heterogeniškumą, jų lytį, amžių, kilmės šalį, šeiminių statusą. 2019 m. vyko mokymai darbdaviams, skirti integracijos ir lygių galimybių temai, kuriuose dalyvavo 254 darbdaviai. Seminarų tema „Lygių galimybių ir nediskriminavimo principai darbo rinkoje“, atskleistos problemos: diskriminacijos analizė; pavyzdžių nagrinėjimas; situacijos, sukuriančios sąlygas nelygioms galimybėms ir diskriminavimui; metodai, leidžiantys išvengti panašių situacijų; teisės aktai, užtikrinantys lygių teisių įgyvendinimą, jų panaudojimo galimybės; moterų ir vyrų nelygybės atpažinimas, seksualinis priekabiavimas; lygybės įgyvendinimo principai ir jų taikymo metodai; pagrindinių priemonių poveikio taikymas įmonėse, kuriant lygių galimybių ir nediskriminavimo aplinką. Įgyvendinančioji institucija: Užimtumo tarnyba. Politikos tikslas: lygių galimybių ir nediskriminavimo principų užtikrinimas darbo rinkoje.	2018-2021 m. Veiksmų plane tarp problemų, kurias patiria moterys migrantės, išskiriamas seksualinis priekabiavimas, prievarta, atlygio už atliktą darbą nesumokėjimas, žodinis ir psichologinis smurtas.

Ar moterys migrantės yra tikslinė grupė, ar jos priskiriamos platesnei grupei?	☐ Konkrečiai trečiųjų šalių pilietėms migrantėms ☒ Trečiųjų šalių pilietėms migrantėms, kuri yra platesnės migrantų grupės dalis (taip pat įskaitant ES piliečius migrantus) ☐ Moterys migrantės, kurios traktuojamos kaip platesnės moterų grupės dalis	
Ar orientuojamasi į konkrečias moterų migrančių kategorijas (pvz., žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojos migrantės, studentės, migravusios dėl šeimos, prieglobsčio prašytojos ir t. t.)?	☐ Taip ☒ Ne	
Kuriame integracijos proceso etape pradedama taikyti politika (pvz., migrantė yra neseniai atvykusi ar galbūt etapais nėra skirstoma)?	Etapais nėra skirstoma, pagal poreikį.	

3.

Integrācijas
priemonēs

K12. Ar jūsų valstybėje narėje skiriamas moterų migrančių integracijos paramos priemonių nacionalinis finansavimas? Ar struktūriniai fondai ar ES programos finansuoja integracijos priemones, skirtas moterims migrantėms, ir jei taip, kokią dalį jie sudaro (viso finansavimo apimtyje)?

Remiantis Užsieniečių integracijos į visuomenę 2015-2017 m. veiksmų plane¹⁰ ir 2018-2021 m. Veiksmų planuose pateiktais duomenimis, nuo 2016 m. iki 2020 m. iš viso Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto užsieniečių integracijai skirta 3 392 000 eurų, iš jų bendrojo finansavimo lėšų – 280 000 eurų, ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos mastas – PMIF lėšos – siekė 3 112 000 eurų. Lietuvoje taip pat skiriamas moterų migrančių integracijos paramos priemonių nacionalinis finansavimas. 2019 m. numatytos bendrojo finansavimo lėšos – 5000 eurų, kurios skirtos priemonei – parengti informaciją ir organizuoti švietėjiškus mokymus moterims užsieniečiams joms suprantama kalba apie moterų ir vaikų teises Lietuvoje, apie galimybes derinti darbą ir mokslą su šeimos poreikiais, apie smurtą šeimoje ir pagalbą. Pažymėtina, kad 2021 m. šiai pačiai priemonei taip pat numatyta 5000 Eur.¹¹

Atkreiptinas dėmesys, kad 2018-2021 m. Veiksmų plane nėra nurodytos struktūrinių fondų ar kitų ES programų („Erasmus+“, „Nord PLUS“ ir kt.) lėšos, todėl pateikti objektyvios informacijos apie kitų programų finansavimo apimtį nėra įmanoma. Pažymėtina, kad kitos ES programos („Erasmus+“, „Nord PLUS“ ir kt.) finansuoja integracijos priemones, skirtas moterims migrantėms, t. y. remia pavienius projektus.

K13. Kokios integracijos priemonės (sisteminės iniciatyvos, projektai ar teisinės priemonės) yra taikomos valstybėje narėje, kurios konkrečiai skirtos moterims migrantėms ir yra pripažintos „gerąja patirtimi (praktika)“? Jei įmanoma, pateikite ne daugiau kaip tris 2016-2020 m. laikotarpio pavyzdžius ir pažymėkite, kodėl pasirinktas būtent tas pavyzdys.

10 lentelė.

1 priemonė	
a) Apžvalga	
Pavadinimas	Multikultūrinis vaikų dienos centras PLIUS
Tipas	☐ Sisteminės iniciatyvos (daugiametės / ilgalaikės) ☒ Projektai (ad-hoc) ☐ Teisėkūros (struktūrinė) priemonė
Sritis	☐ Darbo rinka ☐ Verslumas ☒ Švietimas ir profesinis mokymas ☒ Kalbos mokymas ☐ Apgyvendinimas ☐ Sveikata ☒ Piliečių integracija ☒ Kita: socializacija ir kultūrinis švietimas

¹⁰ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ee908ca090d211e4bb408baba2bdddff3>

¹¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b4dca730722811eb9fc9c3970976dfa1?jfwid=>

Prieiga	☐ Trečiųjų šalių piliečiai ☒ Migrantai apskritai (ne tik trečiųjų šalių piliečiai, bet ir ES valstybių piliečiai)
Tikslinė grupė	☐ Specialiai pritaikyta priemonė (tik moterys migrantės) ☒ Pagrindinė priemonė (atsižvelgiama į moteris migrantės, tačiau priemonė skirta platesnei tikslinei grupei) Moterys migrantės gali dalyvauti bendruose socializacijos renginiuose kartu su vaikais, dalyvauti ir padėti organizuoti tradicines šventes, lankytis su vaikais edukacinėse ekskursijose.
Integracijos proceso etapas (pvz., neseniai atvykę arba neskirstant)	Projektas skirtas migrantų vaikams ir migrantėms moterims, atvykusioms į Lietuvą, nepaisant jų buvimo trukmės Lietuvoje.
Aprėptis	☐ Nacionalinė ☐ Regioninė ☒ Vietos
Nuoroda	Netaikoma.
Šaltinis ir pagrindas	NEW ACTIONS FOR MIGRANT WOMEN (NAME): Transnational Report and NAME transnational report: immigrant women in Europe mipas.lt. Abiejuose šaltiniuose ši priemonė minima kaip geroji integracijos praktika.

b) Aprašymas

1. Koks yra priemonės tikslas ir pagrindinė integracijos galimybė / iššūkis, kurį reikia spręsti?

Centro tikslas - organizuoti ir teikti dienos užimtumo, socialines, švietimo ir sociokultūrinės, sveikos gyvensenos paslaugas migrantų ir kitiems vaikams, siekiant palengvinti jų integraciją į vietos bendruomenę.

Iššūkiai:

- kalbinio barjero, dvikalbystės problemos
- stiprus akulturacijos stresas
- diskriminacija
- sveikatos ugdymas/is

Ši priemonė taip pat vertinama kaip palanki praktika moterims migrantėms, nes jos galėjo prisidėti prie projekto veiklų, jų įgyvendinimo ir leisti laiką saugioje aplinkoje. Be to, centre organizuojamos vaikų užimtumo paslaugos suteikė galimybę moterims dirbti, kol jų vaikai dalyvaudavo užsiėmimuose.

2. Kada priemonė buvo įvesta ir kokia buvo (yra) jos trukmė? Ar tai yra (buvo) bandomoji priemonė? Ar numatytas finansavimas tvarumui užtikrinti?

Priemonė buvo sukurta ir įgyvendinta 2017-2019 m. laikotarpyje. Finansavimas tvarumui užtikrinti buvo, tačiau kiekvienais metais reikėjo teikti projekto pratęsimo paraišką.

3. Kaip priemonė yra (buvo) įgyvendinama ir kas ją įgyvendina (-o) (agentūra, valstybinės institucijos, NVO, privataus sektoriaus subjektai ir kt.)?

Priemonė buvo įgyvendinama Socialinių – edukacinių iniciatyvų centro PLIUS. Įsteigtas Multikultūrinis vaikų dienos centras PLIUS, kuriame teikiamos paslaugos vaikams: kalbų mokymas, sociokultūrinės, edukacinės, sveikatingumo veiklos. Veiklose kviečiamos dalyvauti ir šeimos, daugiausiai į veiklas įsitraukė moterys migrantės. Jos kartu su vaikais dalyvavo edukacinėse ekskursijose, vedė sveikatingumo užsiėmimus, padėjo organizuojant bendras tradicines šventes, kartu su vaikais dalyvavo renginiuose.

4. Kaip ir kas priemonę finansuoja (finansavo)?

Priemonę finansavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

5. Kokios strategijos buvo priimtios, kad pasiektų moteris migrantes?

Netaikoma.

6. Ar yra prieinami priemonės vertinimai? Jei taip, ar priemonė pasiekė numatytus tikslus, susijusius su moterimis migrantėmis? Kokie yra pagrindiniai rezultatai?

Netaikoma.

7. Ar įgyvendinant kilo trukdžių? Jei taip, kaip jie buvo pašalinti (t. y. kokios pamokos buvo išmoktos)?

Žiūrėti į atsakymą į pirmo punkto klausimą.

2 priemonė

c) Apžvalga

Pavadinimas	Suaugusių imigrantų pirminio išsilavinimo gerinimas
Tipas	☐ Sisteminės iniciatyvos (daugiametės / ilgalaikės) ☒ Projektai (ad-hoc) ☐ Teisėkūros (struktūrinė) priemonė
Sritis	☐ Darbo rinka ☐ Verslumas ☐ Švietimas ir profesinis mokymas ☒ Kalbos mokymas ☐ Apgyvendinimas ☐ Sveikata ☒ Piliečių integracija ☐ Kita
Prieiga	☐ Trečiųjų šalių piliečiai ☒ Migrantai apskritai (ne tik trečiųjų šalių piliečiai, bet ir ES valstybių piliečiai)
Tikslinė grupė	☐ Specialiai pritaikyta priemonė (tik moterys migrantės). ☒ Pagrindinė priemonė (atsižvelgiama į moteris migrantes, tačiau priemonė skirta platesnei tikslinei grupei). Projekto metu sukurta e-mokymosi platforma, kurioje yra pateikiama informacija apie įsidarbinimo galimybes, mokyklas, darželius, kurie yra ypatingai svarbūs moterims migrantėms, nes jos dažniausiai lieka namuose ir rūpinasi vaikų švietimu, ieško tinkamų darželių, mokyklų. Be to, moterys migrantės labiau domisi kultūriniu priimančios šalies gyvenimu, bei socializacijos galimybėmis, pvz., ieško galimybių mokytis lietuvių kalbos (nemokamų kursų).
Integracijos proceso etapas (pvz., neseniai atvykę arba neskirstant)	Projektas skirtas migrantams ir migrantėms neseniai atvykusiems į Lietuvą.
Aprėptis	☒ Nacionalinė ☐ Regioninė ☐ Vietos
Nuoroda	https://mipas.lt/en/2018/12/17/improving-the-initial-education-of-adult-immigrants/
Šaltinis ir pagrindas	2019 m. Švietimo mainų paramos fondas apdovanojo Klaipėdos universiteto projektą „Improving the initial education of adult immigrants“ kaip kokybiškiausią programos „Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo sektoriaus projektą. Šaltinis: https://www.smpf.lt/lt/apdovanoti-kokybes-konkurso-2019-nugaletojai/

d) Aprašymas**8. Koks yra priemonės tikslas ir pagrindinė integracijos galimybė / iššūkis, kurį reikia spręsti?**

Migrantai vyrai ir migrantės moterys pirmaisiais metais naujoje šalyje dažnai susiduria su kalbos barjeru, todėl jiems sunku pasiūlyti kokių nors švietimo programų (išskyrus kalbų mokymosi) ir mokymosi galimybių. Atsižvelgiant į tai, buvo siūlomas projektas, kuris siekė sukurti intelektualinį produktą, kuris būtų labiau prieinamas ir tinkamas migrantams.

Projekto tikslas buvo sukurti ir išbandyti inovatyvias mokymo priemones migrantams vyrams ir migrantėms moterims (pirmais atvykimo metais), kurios padėtų jiems įgyti pagrindines žinias ir supratimą apie priimančiosios šalies socialinį ir kultūrinį gyvenimą, istoriją bei padėtų mokytis kalbą.

Projekto metu buvo numatyta sukurti e-mokymosi platformą „Innovative educational tools for immigrants“, mokomąją medžiagą pateikti anglų ir projekte dalyvaujančių šalių kalbomis, atlikti bandomuosius mokymus bei išmokyti migrantus naudotis šia platforma. Įdiegta mokymo priemonė įvairiose vyriausybines ir nevyriausybines su migrantais dirbančiose organizacijose padėjo migrantams lengviau adaptuotis naujoje šalyje.

9. Kada priemonė buvo įvesta ir kokia buvo (yra) jos trukmė? Ar tai yra (buvo) bandomoji priemonė? Ar numatytas finansavimas tvarumui užtikrinti?

Priemonė buvo sukurta 2016-2018 m. laikotarpyje. Finansavimo, numatyto tvarumui užtikrinti, nebuvo.

10. Kaip priemonė yra (buvo) įgyvendinama ir kas ją įgyvendina(-o) (agentūra, valstybinės institucijos, NVO, privataus sektoriaus subjektai ir kt.)?

Projektas buvo inicijuotas Klaipėdos universiteto, o būti partneriais buvo pakviestos aukštosios mokyklos ir nevyriausybines organizacijos iš 5 šalių: Italijos, Belgijos, Rumunijos, Bulgarijos ir Latvijos. Priemonės kūrimo metu organizacijos atliko analizes ir apklausas kiekvienoje partnerėje šalyje, aiškinosi kokie yra migrantų poreikiai, kokios informacijos atvykus į naują šalį jiems trūksta. Atsižvelgiant į surinktus rezultatus, buvo paruošti informacijos paketai (apie sveikatos sistemą, darželius, mokyklas, įsidarbinimo galimybes, šalies istoriją, kultūrą, turizmą, kalbą), kurie buvo sukelti į kuriamą e-mokymosi platformą.

11. Kaip ir kas priemonę finansuoja (finansavo)?

Priemonę finansavo „Erasmus+“ programa.

12. Kokios strategijos buvo priimtose, bandant pasiekti moteris migrantas?

Viešinimas tinklalapyje apie vykdomas veiklas, siunčiama informacija el. p. organizacijoms apie vykdomą projektą, jo veiklas. Projekto rezultatai buvo pristatyti baigiamojoje konferencijoje, jos metu migrantai vyrai ir migrantės moterys dalijosi savo patirtimis.

13. Ar galima gauti priemonės vertinimus? Jei taip, ar priemonė pasiekė numatytus tikslus, susijusius su moterimis migrantėmis? Kokie yra pagrindiniai rezultatai?

Netaikoma.

14. Ar įgyvendinant kilo trukdžių? Jei taip, kaip jie buvo pašalinti (t. y. kokios pamokos buvo išmoktos)?

Netaikoma.

4.

Reagavimas į
COVID-19

K14. Ar buvo parengta integracijos politika ar priemonės, kuriomis siekiama kovoti su neigiamomis COVID-19 pasekmėmis būtent siekiant integruoti moteris migrantes?

a) Integracijos (ar konkretaus sektoriaus) politika

Migrantų integracijos politikos atžvilgiu nebuvo įgyvendinti pokyčiai, reaguojant į COVID-19 pandemiją.

b) Integracijos priemonės

Migrantų integracijos priemonių atžvilgiu nebuvo įgyvendinti pokyčiai, reaguojant į COVID-19 pandemiją.

5.

Planai ir ateities
perspektyvos

K15. Pateikite informacijos apie planuojamus politikos pokyčius ir planus įvesti naujas priemones, taip pat atsižvelgiant į COVID-19 poveikį:

a) Ar jūsų valstybė narė planuoja rengti naują arba peržiūrėti esamą nacionalinę integracijos politiką, kuria būtų sprendžiami iššūkiai, su kuriais susiduria moterys migrantės?

Atsižvelgiant į tai, kad patvirtinti 2021-2027 m. Prieglobsčio migracijos ir integracijos fondą reglamentuojantys ES teisės aktai, Stebėsenos komitetui pristatytas ir Europos Komisijai neformalioms deryboms pateiktas 2021-2027 m. Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo nacionalinės programos projektas, 2021 m. papildytas Veiksmų planas, galima daryti prielaidą, kad Lietuva planuoja peržiūrėti esamą nacionalinę integracijos politiką, kuria būtų sprendžiami iššūkiai, su kuriais susiduria moterys migrantės. 2021 m. papildytame Veiksmų plane numatyta nauja priemonė - išanalizuoti teisinės ir praktines problemas, susijusias su paramos ir paslaugų užsieniečių vaikams prieinamumu, ir prireikus patobulinti teisinį reguliavimą. 2021-2027 m. Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo nacionalinės programos projekte nurodoma, kad trečiųjų šalių piliečių moterų galimybės aktyviai dalyvauti darbo rinkoje dažniausiai apribotos dėl vaikų priežiūros pareigų, šeimos tradicijų, kurios draudžia moterims dirbti, jeigu vyras yra bedarbis, ir stereotipų dėl lyties ir etniškumo, todėl moterų nedarbas yra ypač didelis tik atvykus į šalį ir išgyvenus joje iki 10 metų. Įvertinus šiuos iššūkius, planuojama stiprinti įdarbinimo kompetencijas šalyje, papildomai investuoti į mokymosi visą gyvenimą sistemą, kvalifikacijų pripažinimo ir stiprinimo paslaugas, kalbos mokymus, taip pat skatinti trečiųjų šalių piliečių verslumą. Be to, projekte skiriamas dėmesys vaikų dalyvavimui švietimo sistemoje: išreiškiamas tolimesnių investicijų poreikis siekiant sukurti sistemą, leidžiančią profesionaliai įvertinti užsienyje įgytą vaiko žinių kokybę ir veiksmingai spręsti dėl kalbos ir kultūros barjerų kylančias integracijos į švietimo sistemą problemas. Galiausiai, projekte pabrėžiama būtinybė stiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą tarp švietimo įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų, dirbančių su užsieniečių integracija.

Papildomų teisės aktų, kuriais remiantis būtų galima pateikti Lietuvos planus, atsižvelgiant į COVID-19 poveikį, nerasta.

b) Ar Lietuva planuoja vystyti naujas integracijos priemones, kuriomis būtų sprendžiami iššūkiai, su kuriais susiduria moterys migrantės?

Atsižvelgiant į tai, kad patvirtinti 2021-2027 m. Prieglobsčio migracijos ir integracijos fondą reglamentuojantys ES teisės aktai, Stebėsenos komitetui pristatytas ir Europos Komisijai neformalioms deryboms pateiktas 2021-2027 m. Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo nacionalinės programos projektas, 2021 m. papildytas Veiksmų planas, galima teigti, jog Lietuva planuoja vystyti naujas integracijos priemones, kuriomis būtų sprendžiami iššūkiai, su kuriais susiduria moterys migrantės, tačiau konkrečios priemonės neapibrėžiamos. Galima daryti prielaidą, kad bus vystomos naujos integracijos priemonės, sudarančios galimybes moterims migrantėms aktyviau dalyvauti darbo rinkoje, ir priemonės, kuriomis bus siekiama tobulinti vaikų švietimo sistemą.

6.

Išvados

16 klausimas. Apibendrinkite savo nacionalinės ataskaitos išvadas, darydami išvadas iš savo atsakymų į 1–15 klausimus.

a) Kokios pagrindinės jūsų šalyje nustatytos moterų migrančių integracijos galimybės ir jai kylantys iššūkiai (1 dalis)?

Moterims migrantėms (TŠP) išduotų pirmųjų leidimų gyventi skaičius stabiliai augo, išskyrus 2017 m. Moterys migrantės (TŠP) į Lietuvą daugiausiai atvyko šeimos susijungimo pagrindais, tačiau pagal tokį pagrindą išduodamų leidimų skaičius nėra stabilus ir kiekvienais metais auga / mažėja. Mokslo ir darbo pagrindu išduoti pirmieji leidimai sudaro apie pusę visų moterims migrantėms (TŠP) išduotų pirmųjų leidimų gyventi, kurių skaičius pastaraisiais metais auga.

Dėl Eurostato duomenų bazės prieinamų statistinių duomenų trūkumo yra sunku pateikti visavertę moterų migrančių (TŠP) integracijos indikatorių kiekybinę analizę ir identifikuoti pagrindinius integracijos iššūkius. Vyrų migrantų ekonominio aktyvumo lygis yra tik nežymiai aukštesnis už moterų, taip pat nėra jokių esminių skirtumų švietimo ir sveikatos apsaugos indikatorių atžvilgiu, lyginant moteris migrantes (TŠP) su moterimis ne migrantėmis. Tačiau, remiantis nevyriausybinių organizacijų ekspertais, moterys migrantės (TŠP) susiduria su sveikatos apsaugos iššūkiais. Tai ypatingai matoma nėščių moterų migrančių (TŠP) atžvilgiu, kurios konkrečiais atvejais negali būti apdraudžiamos privalomuoju sveikatos draudimu. Taip pat, remiantis Eurostato duomenimis, moterys migrantės (TŠP) dažniau gyvena perpildytuose namų ūkiuose nei vyrai migrantai ar moterys ne migrantės.

Galiausiai, pasak migracijos informacijos centro Lietuvoje ekspertų, moterys migrantės (TŠP) dažnai pateikia užklausas socialinės rūpybos, integracijos paketų, nemokamų kalbos mokymų ir kultūrinės orientacijos klausimais.

b) Kokios yra nacionalinės integracijos politikos (2 dalis) ir priemonių (3 dalis) pagrindinės savybės, pateiktos pagal kategorijas, tikslinę sritį, integracijos proceso etapą ir t. t.?

Išanalizavus teisės aktus, konstatuotina, jog Lietuvoje didesnis dėmesys skiriamas bendrai (vyrų ir moterų) užsieniečių integracijai, moterys (ES ir TŠP) dažniausiai atskirai neminimos. Tačiau galima išskirti kelias pagrindines nacionalinės integracijos politikos sritis, apimančias moterų migrančių integracijos galimybes: 1) darbo rinka - karjeros konsultacijos; 2) švietimo sritis – mokymosi pagalba vaikams ir tėvų įtrauktis į ugdymosi procesus; 3) moterų teisių sritis nukreipta a) į informacijos parengimą ir seminarų organizavimą apie moterų ir vaikų teises Lietuvoje, apie galimybes derinti darbą ir mokslą su šeimos poreikiais, apie smurtą šeimoje ir pagalbą; b) į darbdavių mokymus apie lygių galimybių principus darbo rinkoje. Integracijos priemonės etapais nėra skirstomos, jos beveik visos yra trumpalaikės, išskyrus moterų teisių sritį. Pastaroji - mokymų organizavimas moterims migrantėms ir darbdaviams - yra vienintelė ilgalaikė priemonė, atsispindinti 2018-2021 m. Veiksmų plane. Taip pat tik vienoje integracijos politikos srityje orientuojamasi į konkrečią moterų migrančių kategoriją - darbo rinkos srityje teikiamos karjeros konsultacijos, kai orientuojamasi į aukštos kvalifikacijos specialisto šeimos narį. Kai kurios integracijos priemonės yra orientuotos į užsieniečių vaikų tėvus, moterys migrantės nėra specialiai išskiriamos, tačiau, kaip rodo gerosios praktikos pavyzdžiai, būtent moterys migrantės labiausiai įsitraukia į veiklas, skirtas užsieniečiams vaikams ir jų tėvams. Nors gerosios praktikos priemonės - projektai (ad hoc) yra trumpalaikės priemonės, tačiau jų įgyvendinimo sričių laukas yra platus ir apima įvairias tikslines grupes kaip migrantus, prieglobsčio gavėjus, moteris migrantes (TŠP) ir (arba) moteris iš ES. Šios priemonės gali būti taikomos atitinkamai pagal poreikį integracijos priėmimo ir (arba) įsiliejimo etapuose.

c) Kuo skiriasi speciali integracijos politika ar priemonės, sukurtos siekiant kovoti su neigiamomis COVID-19 pasekmėmis (4 skyrius), nuo taikytų anksčiau (2 ir 3 skyrius)?

Nėra duomenų ir teisės aktų, kuriais remiantis galima būtų pateikti informaciją. Pabrėžtina, kad Lietuvoje nėra specialios integracijos politikos ar priemonių, skirtų kovoti su neigiamomis COVID-19 pasekmėmis moterų migrančių integracijos kontekste.

d) Kaip planuojamos naujos integracijos politikos kryptys ir priemonės (5 skyrius) siejasi su pagrindinėmis nustatytomis galimybėmis ir iššūkiais (1 skyrius / 16a klausimas) ir (arba) reagavimu į COVID-19 (4 skyrius)?

Nėra duomenų ir teisės aktų, kuriais remiantis galima būtų pateikti informaciją.

EMN – tai migracijos ekspertų tinklas, skirtas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia ir palyginama informacija migracijos bei prieglobsčio srityje. Lietuvoje EMN veiklą LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras.

Lietuvoje EMN Nacionalinio informacijos centro (NIC) funkcijas LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras glaudžiai bendradarbiaudamas su LR vidaus reikalų ministerija, Migracijos departamentu bei Valstybės sienos apsaugos tarnyba. EMN NIC bendradarbiauja ir su kitomis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis institucijomis, dirbančiomis migracijos srityje.
